Slottsherrens nya skal

Slottsherren var irriterad. Än en gång hade han bjudit in de andra domänandarna till stor vinterfest i slottet på Björnbergstoppen och än en gång hade han fått syrliga kommentarer om sitt skal.

Faktum var att både Rävskogens och Sjakalstäppens förvaltare öppet hade skrattat åt honom och fått de övriga att dra på munnen.

”Ni ser ut som en betjänt”, hade de sagt. ”Eller som en skoputsare i Marseilles.”

Visst. Slottsherren kunde i viss mån förstå att den bonde – kort, krokig och krumbent – som han plockat för många år sedan kanske inte såg så imponerande ut. Man skulle tydligen vara lång, bredaxlad och rakryggad nu för tiden.

Men nu var det så att han råkade gilla sitt skal. Det var okomplicerat och fungerade alldeles utmärkt för någon som bodde i kuperad terräng, låt vara att Slottsherren så gott som aldrig rörde sig ute i skogen på bergssluttningen. Men ändå.

Dessutom var skalet ypperligt de gånger han lekte kurragömma med sina tre katter. Skalet gick att vika ihop nästan var som helst.

Slottsherren gick upp i sitt torn för att fundera. Han tittade ut över sin domän – eller de delar av bergstoppen som syntes från slottet – och fattade ett radikalt beslut. Han skulle byta skal.

För Slottsherren var detta ett stort beslut. Han var i högsta grad negativ till förändringar och underkastade sig nya vanor ytterst motvilligt.

Men detta borde han nog göra. Hellre några månaders obehag medan han vande sig än ett helt liv – eller ja, domänandarna är ju faktiskt odödliga – fyllt av pikar och sarkasmer från hans kollegor.

Han skulle skaffa ett nytt skal som på alla möjliga sätt uppfyllde de andras förväntningar.

Slottsherren klämde ihop ansiktet till en grimas. Varför kunde han inte bara få vara som han ville utan att någon annan skulle lägga sig i?

Nå, beslutet var fattat och nu gällde det att – och det var detta som Slottsherren fasade för allra mest – hitta ett lämpligt skal som gick att ta över.

Friska skal som sov var en möjlighet, men de hade en tendens att bråka när de vaknade. Det hade Slottsherren ingen ork med.

Alltså borde han hitta ett skal med en ande som genast gick att kicka ut.

Han lämnade sitt bondeskal i tornrummet och flög ut över nejden för att ta sig en första titt.

Om han faktiskt ville ha ett skal som väckte uppmärksamhet kunde han genast skippa de strävsamma österbottniska bönderna, som i och för sig kunde vara storväxta men som oftast saknade den naturliga resning som man kunde hitta hos andra folkslag. Nej, han måste söderut.

Slottsherren svepte vidare över landet, men tvärstannade i Napo by strax söder om Storkyro. Vad var nu detta? En stor samling finska bönder och svenska karoliner och en ännu större rysk armé?

Och de stod i beråd att ge sig på varandra.

Slottsherren avvaktade. Här kunde det ju faktiskt finnas vissa förutsättningar. Ett ståtligt ryskt befäl skulle verkligen göra intryck på hans kollegor.

Men befälen stod på behörigt avstånd och tittade på när soldaterna rök ihop med varandra. Där hade han alltså inget att hämta.

Redan efter en halvtimme började man ana hur slaget skulle sluta. Den svenska armén förlorade snabbt tusen man och behovet att retirera ökade.

Men även ryssarna led stora förluster och det var inte bara striden som skördare sina offer. Det var dessutom ett riktigt busväder. Kraftigt snöfall, hård vind och kallt som bara den.

Plötsligt fick Slottsherren se två ryska soldater inne i skogen en liten bit från de andra. Den ena hade lagt sig ner i snön medan den andra kämpade för att dra upp honom på fötter.

Slottsherren flög närmare.

”Nej, lämna mig här”, vädjade soldaten i snön. ”Hellre fryser jag ihjäl än återvänder till kompaniet.”

”Upp med dig. Du måste med.”

Kompisen slet och drog i hans arm.

Mitt i allt hade den liggande soldaten en pistol i handen, vilket var mycket överraskande. Fotfolket brukade klara sig med bössor och bajonetter. Handeldvapen var befälens och ryttarnas grej.

”Du går härifrån och rapporterar att jag är död. Annars är vi två som dör”, morrade han. ”Jag orkar inte mer”

Kompisen släppte hans arm och såg förvirrad ut.

”Men …”, bräkte han. Sedan vände han på klacken och sprang därifrån.

Slottsherren gled närmare medan soldaten lät pistolen falla ner i snön. Detta var inte alls så dumt.

Soldaten hade gett upp och tänkte frysa ihjäl, men han såg bra ut med sina ganska fyrkantiga drag. Dessutom var han lång och bredaxlad.

Men var han sårad?

Slottsherren ville ju inte ta sig an ett skal som visade sig träffat av en dödlig kula eller som fått ett djupt stick av en bondegrep, men hur han än tittade hittade han inget annat än några ytliga sår som det borde gå enkelt att rehabilitera.

Soldaten makade sig till rätta i snön och slöt ögonen. Och Slottsherren väntade.

Om han passade på precis när soldatens egen ande lämnade kunde han nog få i gång kroppen på nytt. Och då blev detta lika enkelt som att ta godsaker från en treåring.

Så han väntade och iakttog.

Nere på älven fortsatte striderna men den svenska armén med sina finska bönder led allt större förluster. Dessutom hade de hamnat i en rävsax med ryska soldater också i ryggen.

Slottsherren blev lite orolig, Om soldaten i snön inte hade förstånd att dö förrän striderna tog slut kunde ryssarna söka genom området i jakt på både stupade och sårade, och då skulle skalet försvinna all världens väg.

Men Slottsherren hade tur. Soldatanden lämnade medan slaget ännu pågick och domänanden skyndade sig in så fort han bara kunde.

Där var det kallt.

Slottsherren hade aldrig varit nära att frysa ihjäl tidigare, men nu visste han precis hur det kändes.

Med stor möda fick han i gång kroppen och lyckades sedan få den att sätta sig upp.

Skalet var starkt och vältränat om än väldigt fruset. De småsår som Slottsherren kände av på armar och ben var inget att bekymra sig över. De skulle läka utan desto vidare åtgärder.

Nu gällde det bara att försvinna från slagfältet utan att bli upptäckt och sedan ta sig hela den långa vägen norrut. Skalet kunde ju inte flyga som domänanden kunde. Alltså måste han gå eller få skjuts på något sätt.

Nå, det blev en senare fråga. Först skulle han sätta sig i säkerhet och byta ut den ryska uniformen mot någonting mer österbottniskt.

Slottsherren smög i väg mellan trädstammarna, bort från stridslarmet, där den ryska armen nu avancerade i rask takt.

Men plötsligt såg han rörelse bland träden. En rysk patrull var på väg rakt mot honom.

Slottsherren stack ner pistolen i stöveln och slängde sig på mage i snön. Nu gällde att se död ut.

Patrullen nådde fram till honom.

”Vad är detta?” mumlade en hes röst. ”Varför ligger han här alldeles ensam?”

En stövel sparkade Slottsherren i sidan.

”Är han död?” frågade en annan röst.

”Vet inte. Vänd på honom!”

Slottsherren slöt ögonen och andades så försiktigt han bara kunde. En stark hand grep tag i hans uniformsjacka och drog över honom på rygg.

Slottsherren släpade lite med ena armen och lyckades få den att stanna precis över näsan. Annars hade hans andedräkt avslöjat honom på en gång.

Sedan kände han en kall hand på halsen.

”Jag känner ingen puls i alla fall.”

”Men vad gör han här? Är han dessertör? Har han jagat någon här i skogen? Fast här finns inga andra spår. Och han ser inte speciellt skadad ut heller.”

”Bortsett från att han är död, menar du?”

Patrullen tittade sig omkring.

”Vi låter honom ligga och så hämtar vi honom senare när det lugnat ner sig lite.”

De ryska soldaterna avlägsnade sig och Slottsherren andades ut.

”Hämta mig senare?” mumlade han. ”Då lär ni nog bli förvånade.” Försiktigt ställde han sig upp i sin stela kropp och fortsatte bort från älven.

Resten av flykten gick faktiskt som en dans. På andra sidan skogen mötte han vid en bondgård två unga kvinnor som genast köpte hans historia om tvångsrekrytering.

Vad annat kunde de när han på klockren finska förklarade hur han tvingats med i den ryska armén strax norr om Björneborg? Att hans karelska mamma lärt honom ryska var säkert en bidragande orsak.

Kvinnorna såg till att han fick värma sig och byta till varmare kläder. Sedan gav de honom en rejäl matsäck och önskade honom lycka till.

Slottsherren såg till att hålla god fart, för att hinna före både den svenska och den ryska armén som båda säkert skulle röra sig norrut.

I Vasatrakten fick han skjuts med en smed från Jakobstad och inom tre dagar kunde han visa upp sitt slott för det nya skalet.

Tyvärr visade sig den ryska soldaten vara allergisk mot pälsdjur, så Skaffaren kom och hämtade katterna efter tre snoriga veckor. I utbyte fick Slottsherren två sköldpaddor som han kallade Igor och Pjotr.

Fast då fick de övriga domänandarna ytterligare något att skratta åt.

Varför skrattade de övriga domänandarna åt Slottsherren?
Varför tyckte Slottsherren så bra om sitt skal?
Vad oroade sig Slottsherren för gällande skalbytet?
Vad höll på att hända i Napo by?
Varför gick det inte att ta ett ryskt befäl som skal?
Vad gjorde de två ryska soldaterna i skogen?
Hur gick det i striderna på älven?
Hur kändes soldatskalet?
Vilka saker måste Slottsherren genast göra med sitt nya skal?
Vad gjorde Slottsherren för att verka så död som möjligt när patrullen kom?
Hur förklarade Slottsherren för de två kvinnorna att han hamnat i den ryska armén?
Vilken hjälp fick Slottsherren med att ta sig hem?

